

Pišu: Aleksandra Marković i Marija Pavić

Promena kao saveznik

Da li se sećate starih fiksni telefona, sa žicom i brojčanicom? Bilo je potrebno da prstom povlačite svaki broj pojedinačno po kružnici, a da se pritom nadate da niste greškom upali nekom drugom u razgovor. Danas fiksni telefoni tek formalno postoje, a lično mi najčešće zvoni kada se nađem na spisku telemarketera. Sa druge strane, danas postoje pametni telefoni koji predstavljaju mnogo više od telefona i koji su odavno prevazišli dugmiće, a iz godine u godinu nude sve širi spektar opcija i sadržaja. Da li posedujete pametni telefon? Čestitam! Uspešno ste se adaptirali!

Proces kroz koji ste prošli se zove tranzicija i važno je naglasiti da se ne radi samo o jednoj, već o čitavom **ciklusu promena**. Da li možete da zamislite sve izazove sa kojima su se, pojavom pametnih telefona, suočili tradicionalni mediji, marketing sektori, štamparije, fotografske radnje, itd.? Gde Vi sada navijate svoj budilnik i preko čega slušate muziku? Gde čitate dnevnu štampu, kako pronalazite put do mesta koje još uvek niste posetili i da li kupujete albume za slike i šaljete razglednice? Dogodio se neosporan niz promena i na nivou kolektiva i na nivou pojedinaca. Međutim, da li svako isto reaguje na promenu? Zadatak za svakoga od nas je da pronađe svoju ulogu i smisao u novom kontekstu, a različite osobe će prepoznavati različite elemente kao značajne. Ipak, oni koji su skloniji tome da se, uslovno rečeno, lakše prilagode novim izazovima imaju i nečeg zajedničkog.

Kakva osoba je adaptivnija u odnosu na druge? Možemo je definisati kao nekoga ko prihvata okolnosti u kojima se našla. Osim toga, trudi se da razume promenu i posmatra je kao priliku za razvoj. Adaptivna osoba nema otpor prema promeni, odnosno lako uspostavlja nove pristupe i načine funkcionisanja. Obično se veruje da je adaptacija karakteristika mlađih osoba, ali vratimo se na temu telefona. Sasvim sigurno možete da se setite primera iz svoje okoline gde nečija baka koristi pametni telefon, čak i Viber. Isto tako, verujem da poznajete i mlade osobe kojima pretraživanje interneta i korišćenje određenih aplikacija nije razvijeno u najvišoj meri ili bar ne u meri u kojoj bismo to oč-

kivali. Dakle, kada govorimo o adaptaciji, to nije pitanje godina već **stanja svesti**. To ne znači da adaptivne osobe ne osećaju nelagodnu ili frustraciju. Prema definisanim fazama koje govore o našem predvidljivom nizu reakcija na izazovne okolnosti, osećanje besa je pri samom početku niza. Još nešto što razlikuje adaptivne osobe od onih manje sklonih prilagođavanju je ono što odluče da učine sa tom ljutnjom i koliko im vremena za to treba. Ukoliko dopustimo da nas ljutnja dovede do naredne faze i konstruktivnih

Obično se veruje da je adaptacija karakteristika mlađih osoba, ali vratimo se na temu telefona. Sasvim sigurno možete da se setite primera iz svoje okoline gde nečija baka koristi pametni telefon, čak i Viber.

uvida, stvaramo dobre uslove da se sa svakim narednim izazovom period tog nezadovoljstva i osećanja blokiranosti skraćuje, što nam omogućava donošenje najbolje moguće odluke o daljim koracima. Osetili ste ljutnju usled suočavanja sa novom situacijom? Odlično! Nalazite se na dobrom putu ka uspešnom adaptiranju.

Kada zamišljamo prilagođavanje novim okolnostima, obično mislimo na prilagođavanje ponašanja i na nove poteze koje treba da povučemo. Ipak, **autentična adaptacija** dolazi iznutra i iziskuje unutrašnje promene. Ukoliko mislimo na promene unutar organizacije, govorimo o revidiranju misije i vizije organizacije, ciljeva, korporativne kulture, načina komunikacije sa klijentima i saradnicima; ukoliko se osvrćemo na pojedinca, unutrašnje promene se događaju u okvirima uvida, razmišljanja izvan definisanih granica, opserviranje i pra-

ćenje sopstvenih unutrašnjih procesa, kao i njihovo usmeravanje u pravcu zdravih reakcija. Kako bismo, kao što smo rekli, skratili period od javljanja izazova do njegovog funkcionalnog prevazilaženja, neophodno je da se strukturirano bavimo sobom i izazovom. Jednostavan način na koji to možemo da uradimo je mapiranje naših vrlina, pozitivnih strana i prednosti koje trenutno posedujemo, a značajni su za datu situaciju. Dalje, potrebno je da identifikujemo i oblasti za koje je neophodno ulaganje, razvoj i bilo kakva vrsta una-

pređenja trenutnog stanja. Kada smo na ovaj način sebi pružili jasnoću, obezbeđujemo neophodan pregled segmenata na koje možemo da utičemo, kao i čime možemo uticati na njih. Osim toga, kroz svest o neophodnim razvojnim poljima stvaramo sebi mogućnosti da novi izazov iskoristimo kao podstrek za rad na sebi i obogaćivanje sopstvenih unutrašnjih resursa.

Čarls Darwin je upravo na temu adaptacije istakao sledeće: „Ne opstaju najjači pripadnici jedne vrste, niti najinteligentniji, nego oni koji se najbolje prilagođavaju promenama“. Setite se ovoga sledeći put kada se suočite sa promenom. □